

Kartografiska Sällskapet - Verksamhetsberättelse 2015

Kartografiska Sällskapets styrelse

Styrelsen har under år 2015 haft följande sammansättning:

Ordförande	Ann Eriksson
Vice ordförande	Jonas Sjölin
Sekreterare	Jan Wingstedt
Kassör	Peter Wasström
Ordinarie ledamöter	Sara Mattson Lennart Sjögren Anders Lassi Lars Jakobsson Fridha Nyström Göran Bäärnhelm Kjell Börjesson Eva Sahlin
Suppleanter	Johan Schärdin Hans-Peter Aineskog
Revisorer	Annelie Höök Kjell Mårtensson
Revisorssuppleanter	Göran Hedman Elsie Ryder Wikén
Valberedning	Anna Hedenström, sammankallande Christina Wasström Anna Widström

Till styrelsen har Torsten Olsson varit adjungerad som stöd till kassör med ekonomisk redovisning.

Årets händelser

Aktiviteter under året som särskilt är värda att nämnas:

- Position2015.
- Planering inför Kartdagar 2016.
- Arbete med Kartografiska Sällskapets mål, verksamhetsinriktning och kommunikationsstrategi.
- Utdelning av stipendier och utmärkelser.
- Personliga möten och kompetensutveckling genom sektionernas och lokalavdelningarnas lokala aktiviteter.

Styrelsemöten

Styrelsen har under året genomfört 7 protokollförda styrelsemöten, ett årsmöte samt ett planeringsmöte över två dagar 27 - 28 september på Sjöfartsverkets kursgård Arkö. Vid planeringsmötet diskuterades bl.a. Kartdagar2016, framtida konferenser, samverkan, hemsidan, medlemsnyttor och Internationella kartans år.

Årsavgifter

Medlemsavgiften för år 2014 var 50 kr för studenter, 100 kr för pensionärer och 150 kr för seniorer.

Medlemmar

Antalet betalande medlemmar har under de senaste åren utvecklats enligt följande:

Vid årsskiftet 2015/2016 var antalet medlemmar 1 743 varav 1 231 seniorer 371 pensionärer och 192 studenter. Antalet medlemmar har minskat med 100 stycken jämfört med året innan. Främsta anledningen till det minskade medlemsantalet är att det inte gick att betala medlemsavgiften i samband med anmälan till Position2015, vilket är möjligt vid anmälan till normala Kartdagar.

Det finns ca 1 950 e-postadresser i medlemsregistret. Dessa används för distribution av Sällskapets digitala nyhetsbrev och annan medlemskommunikation.

Medlemsregistret har under året skötts av Lars Ottoson på ett föredömligt sätt.

Ekonomi

Sällskapets ekonomi för år 2015 framgår av Sällskapets bokslut och Kartdagarnas bokslut.

Under året har Torsten Olsson haft hand om Sällskapets ekonomiadministration på ett utmärkt sätt.

Vetenskaplig fond och stipendier

1998 inrättade Sällskapet en stipendiefond, kallad KS Vetenskapliga fond. Från fonden delas stipendier ut dels för personlig kompetensutveckling i kartografi eller denna närliggande verksamhet, dels för särskild insats i Sällskapets intresse. Den ekonomiska redovisningen av KS Vetenskapliga fond för år 2015 redovisas i Sällskapets bokslut.

Under år 2015 delade Kartografiska Sällskapet ut ca 330 000 kr i stipendier:

- Deltagande i Position2015: 35 000 kr.
- Deltagande i ICC2015: 210 000 kr.
- Övriga internationella konferenser: 90 000 kr varav:

- Göran Bäärnhelm för deltagande i konferensen i kartografins historia i Antwerpen 11-18 juli.
- Osama Yousif för deltagande i Joint Urban Remote Sensing Event (JURSE 2015) i Lausanne 30 mars - 1 april.
- Jonas Bohlin för deltagande i Photogrammetric Week 2015 i Stuttgart 11-15 september.
- Elin Stroh för deltagande i The International Emergency Management Society årliga konferens i Rom 30 september-2 oktober.
- Jan Haas för deltagande i Mapping Urban Areas from Space 2015, Frascati, Italien 03-05 november 2015.
- Ehsan Abshirini för deltagande i International Conference on Geoinformatics 2015 i Dubai 23-24 december.

Kart & Bildteknik

Fyra nummer av Kart & Bildteknik har producerats under året. Utgivningen av det sista numret blev dock försenat och årsskiftet hann före. Enkätundersökning bland medlemmarna indikerar att den tryckta tidningen är uppskattad och läses av många. Tidningen publiceras även digitalt på föreningens hemsida. Tidskriften har under året fångat nyheter inom branschen och beskrivit utvecklingen inom det geografiska IT-området. Rapporter från ett flertal konferenser och seminarier har publicerats. Antal sidor i tidskriften har i respektive nummer varierat mellan 26 och 44.

Sällskapet har en redaktionskommitté med representanter för varje sektion som arbetar med att ta fram material inför varje nummer av tidskriften. Arbetet har skett med stöd av ett tiotal korta telefonmöten. Flera personer i redaktionen är mycket aktiva med att skriva artiklar eller leta upp intressanta ämnen och stödja andra författare. Posten som chefredaktör har under året köpts in från Malm Reklam & Bild där Göran Malm har fungerat som chefredaktör. Även layout görs av Malm Reklam & Bild. Repro och tryckning har som tidigare köpts från Gävle Offset som även hjälpt till med distributionen.

Webb och sociala media

Sällskapets hemsida kartografiska.se uppdateras kontinuerligt och där finns bl.a. information från sektionerna, publikationer som KS har varit med och tagit fram, utbildningar inom KS verksamhetsområden. Det finns också möjligheter att annonsera om lediga tjänster. Kartografiska Sällskapet på Facebook, <http://www.facebook.com/KartografiskaSallskapet> har nu över 550 "vänner", en ökning med 100 st. från föregående år.

Ett arbete har påbörjats för att skapa förnya hemsidan, planen är att vi ska släppa vår nya hemsida i anslutning till Kartdagarna 2016.

KS e-aktuellt

Sällskapets nyhetsbrev KS-aktuellt kom ut med 16 nummer under 2015. KS-aktuellt sprids till ca 2 300 e-postadressater. Nyhetsbrevet är ett viktigt verktyg för snabb och aktuell nyhetsspridning. Det är även möjligt att annonsera om lediga tjänster i nyhetsbrevet. Platsannonser ger ett mervärde för både medlemmar och annonsörer samt en intäkt till Sällskapet.

Position 2015

Position 2015 arrangerades tillsammans med Samhällsbyggarna, Sveriges Kart- och Mätningstekniska förening, Svenska Kommunal-Tekniska föreningen samt ULI Geoforum den 17-19 mars i Älvsjö i Stockholm. Teknisk arrangör var Elmia. Ca 1800 besökare kom till Stockholmsmässan i Älvsjö. Huvudtemat var bostadsbyggande, infrastruktur och miljö. Syftet med kongressen var att skapa en arena där GIS och andra IT-stöd för ökad samhällsnytta diskuterades. Inledningstalade gjorde Ed Parsons från Google och

statsrådet Mehmet Kaplan. Antalet föredrag som framfördes var ca 195 inom 63 olika sessioner. Sällskapets del i överskottet från Position 2015 blev ca 420 000 kr.

Kartutställningen under Position 2015 var indelad i fyra delar: Tryckta kartor (årets karta), digitala kartor, studentkartor från universitet och yrkeshögskoleutbildningar samt barnkartor. En vinnare av årets karta utsågs i varje klass av en jury.

Sällskapets jury delade ut priser till årets kartor 2015 enligt nedan:

Årets karta: Huddinge kommuns karta med cykelvägar och sevärdheter (Infab och Huddinge kommun). Juryns motivering: Kartan har en väl avvägd färgsättning och bra text val samt en användbar och välformulerad kringinformation. Jury bestod av Göran Bäärnhjelm, Karin Grånäs och Mats Halling.

Årets Digitala karta: Örebro kommuns portal för öppna data. Juryns motivering: Portalen är lättanvänd och har hög funktionalitet. Kartografin är anpassad till det som ska visas. Jury bestod av Göran Bäärnhjelm, Karin Grånäs och Mats Halling.

Årets Elevkarta: Landhöjningen på Björkö, Paulina Ribom, Kartotek. Juryns motivering: Tydligt illustrerat tema, bra färgval. Kreativ i val av information i kartan. Titel och generalisering är utmärkande. Jury: Amanda Baumgartner, Ingela Nässén, Anna Bergman.

Årets Barnkarta: Girls! Denna karta, som visar i vilka delar av världen som flickor får gå i skolan eller inte, valdes till årets barnkarta av Position 2015's besökare. Kartografer: Sara, Lova och Melina 11 år. Jury bestod av Amanda Baumgartner, Kjell Börjesson och Märta Syrén.

Internationellt - ICA och ISPRS

Sällskapet är medlem och representerar Sverige i de internationella sällskapen för kartografi (ICA) samt fotogrammetri och fjärranalys (ISPRS).

Under året hölls den internationella kartkonferensen 2015 i Rio de Janeiro, Brasilien. Vid generalförsamlingen representerades sällskapet av ordförande Ann Eriksson och vice ordförande Jonas Sjölin. Kartografiska sällskapet arrangerade motsvarande kongress 1997, och styrelsen har tagit ett inriktningsbeslut om att ansöka om att få arrangera denna internationella kongress under 2020-talet.

Kongressen 2015 i Rio bar temat "Maps connecting the world". Sverige var, förutom i generalförsamlingen, representerat genom medverkande i sällskapets framarbetade svenska del av kartutställningen samt presentation av posters. Under kongressen startades det internationella kartåret under parollen "We Love Maps", ett svenskt initiativ, som Bengt Rydstedt högtidligt invigde. Under kongressen knöt många nya kontakter och samtal med sällskapets styrande delegater kring Sveriges intresse av en kommande kongress framfördes.

Till generalförsamling gjorde Sverige även en landrapport som togs fram på ett föredömligt sätt av Margareta Elg och Mats Halling. Ett stort tack för deras arbete med rapporten. Den Nationella rapporten finns att hämta på Kartografiskas hemsida via webbadressen: <http://www.kartografiska.se/images/stories/Landrapport/l%C3%A5g%20nationell%20rapport%202011-2015.pdf>.

Kartografiska Sällskapets sektioner

Sektionerna har under år 2015 haft följande sammansättning och verksamhet:

Historisk kartografi	Göran Bäärnhjelm, <i>sammankallande</i> Greger Bergvall Johan Andersson Göran Samuelsson
-----------------------------	---

Under året har fyra artiklar i historiska och arkivanknutna frågor framtagits för Kart- & Bildteknik. Vi deltog i diskussionerna kring programmet för Position 2015, och en historisk session med fyra föredrag har organiserats för Kartdagarna 2016, varav ett arkivföredrag av Göran Samuelsson.

Sammankallande deltog med bidrag från KS i den internationella konferensen i kartografins

historia i Antwerpen i juli 2015. En konferensrapport kommer i Kart- & bildteknik under 2016. Inom KS har han deltagit i redaktionen för Kart- & Bildteknik och i höstkonferensen på Arkö.

Han har också skrivit flera nekrologer inklusive en bibliografi över Ulla Ehrensvärd i utländska och svenska tidskrifter. Han är sedan flera år "National correspondent" för *Imago Mundi*, den internationella tidskriften i kartografins historia, har under året avslutat två bidrag till 1700-talsbandet av *The History of Cartography*, driver tre mindre forskningsprojekt om kartor med turkisk och centralasiatisk anknytning, likaså från 1700-talet, och ett om seglingsbeskrivningar över farvatten mellan England och Frankrike under 1400-1500-talet.

Historiska och arkivartiklar i Kart- & Bildteknik:

2015:2

Göran Bäärnhielm, Ulla Ehrensvärd till minne.

Charlotta Forss, Världen från ett annat perspektiv - Två svenska kartor från 1600-talet.

2015:3

Göran Bäärnhielm, Jättegloben i Gottorp – det första planetariet.

Göran Samuelsson, BIM och arkivet/evigheten.

GIS/GIT

Fridha Nyström, *sammankallande*

Jonas Nordén (*även medverkande i redaktionskommittén*)

Louise Tränk (*även medverkande i priskommittén*)

Florian Stamm

Sektionen har närvarat och aktivt bidragit vid de flesta styrelsemöten samt deltagit i gott samarbete i redaktionskommittén och priskommittén. Under Position 2015 har sektionen fungerat som sessionsledare och anordnat banketten.

Ett planeringsmöte inför höstmötet hölls i Stockholm där ett samarbete med Kartografi-sektionen påbörjades som handlar om Kartografihjälp till GIS-kunniga på trafikverket för att få en ökad kartografisk standard på kartorna.

GIS/GIT-sektionen deltar i arbetsgruppen för uppdatering och modernisering hemsidan i enlighet med den nya kommunikationsstrategin.

Representanter från sektionen deltog vid sällskapets planeringsdagar "Höstmötet" på Arkö.

Sektionen har haft telefonmöten där aktiviteter och aktuella frågor tas upp.

Sektionen deltar i förberedelse och planering av ICC i Sverige. Kartdagarna 2016 har prioriterats högt av sektionen, framförallt genom bidrag och förslag till föredrag och workshops, samt deltagande i programgruppen.

Geodesi

Lars Jakobsson, *sammankallande*

Bo Jonsson

Sara Wahlund

Mikael Lilje

Sektionen har som vanligt stöttat arbetet i Kartdagarnas programkommitté genom att engagera intressanta och relevanta föredragshållare. Geodesin och mättekniken finns genomgående representerad i programmet till Kartdagarna 2016. Sektionens arbete är allmänt inriktat på att stödja utveckling och informationsförsörjning inom områdena tillämpad geodesi, geodetisk infrastruktur och effektiv mättningsmetodik. Sektionen fanns representerad under Position 2015 som deltagare och sessionsledare. Sammankallande för sektionen har deltagit i flertalet av årets styrelsemöten och är även engagerad i tidningens redaktionskommitté. Sektionen har också varit delaktig i hela föreningens utveckling bl.a. genom att vara engagerad i Sällskapets höstkonferens.

Kartografi

Kjell Börjesson, *sammankallande*

Amanda Baumgartner

Ingela Nässén

Anna Bergman

Sektionen har sammanträtt fyra gånger. Många kontakter har skötts via eposten. Alla sektionens medlemmar deltog i Sällskapets höstkonferens på Arkö.

Under verksamhetsåret 2015 har kartografi sektionens medlemmar medverkat i eller genomfört följande aktiviteter:

- Organiserat utställningar av kartor under Position 2015.
- Arrangerat tävlingen Årets karta, årets digitala karta och årets elevkarta under Position 2015.
- Sektionens del av hemsidan.
- Deltagit vid KS styrelsemöten.
- Kjell Börjesson är sektionens representant i redaktionskommittén för Kart- & Bildteknik.
- Förberedelser, upphängning och representation av Sveriges bidrag vid de olika kartutställningarna under ICC i Rio de Janeiro.
- Framtagande av kommitté för firandet av Kartans år.
- Deltagande i kommitté för firandet av Kartans år.
- Kjell Börjesson är sektionens representant i redaktionskommittén för Kart- & Bildteknik.
- Kartsektionen har varit på studiebesök på SGU i Uppsala.

Fotogrammetri och fjärranalys

Jan Wingstedt, *sammankallande*
Helén Rost, (*även medverkande i redaktionskommittén*)
Anders Bygren
Sara Wiman

Arbetet i sektionen har genomförts via ett antal telefonmöten och kontakter via e-post. Under verksamhetsåret 2015 har fotogrammetri- och fjärranalyssektionens medlemmar medverkat i eller genomfört följande aktiviteter:

- Medverkat som sessionsledare vid Position 2015.
- Deltagit i Kart- och Bildtekniks redaktionskommitté och initierat ett antal artiklar i Kart och Bildteknik.
- Medverkat vid Sällskapetets höstkonferens på Arkö.
- Medverkat i arbete med programmet inför kongressen Position2015.
- Medverkat i sällskapetets Priskommitté.
- Genomfört ett välbesökt seminarium om Fjärranalys och Fotogrammetri.

Utbildning

Eva Sahlin, *sammankallande*
Heather Reece
Bo Magnusson
Mikael Runnström

Delar av sektionens medlemmar har sammanträtt i samband med Kartdagar 2015 och höstmötet på Arkö. Utöver det har övriga kontakter skötts via e-post och telefon.

Målet för sektionens arbete under 2015 har till stora delar uppfyllts. Sektionen har arbetat med utbildningsfrågor och verkat för ökad rekrytering till eftergymnasiala utbildningar samt främjat kompetensuppbyggnaden inom KS verksamhetsområden. Detta har bl.a. skett genom att vara delaktig i beredning eller i beslut som rör kompetensförsörjning, kurslitteratur och kursplaner samt besvarat övriga utbildningsfrågor från både nationella och internationella frågeställare. Ett av sektionens mål är att årligen arrangera en utbildningskonferens. Detta har dock inte låtit sig göras under 2015 pga. andra åtaganden från sektionens medlemmar.

Mer specifikt har Utbildningssektionens medlemmar medverkat i eller genomfört följande aktiviteter under 2015:

- Deltagande i KS styrelsemöten (E. Sahlin)
- Deltagande i Position 2015 i Stockholm (E. Sahlin). Två utbildningsföredrag arrangerades i samarbete med Utbildningssektionen.
- Deltagande i Sällskapetets höstkonferens i 21-22/9 2014, Arkö kursgård (E. Sahlin och M. Runnström).
- Utformat stipendieriktlinjer för KS vetenskapliga fond (E. Sahlin).
- Medförfattare till följande artikel: Harrie, L., Larsson, K., Tenenbaum, D., Horemuz, M., Ridefelt, H., Lysell, G., Brandt, S.A., Sahlin, E.A.U., Adelsköld, G., Högström, M. & Lagerstedt, J. (2014). *Some strategic national initiatives for the Swedish education in the geodata field*. Proceedings of the AGILE'2014 International Conference on Geographic Information Science, Castellón, June, 3-6, 2014
- Förberedelser inför Position 2015.
- Förberedelser inför utbildningskonferens 2015.

Lokalavdelningar

Under verksamhetsåret har lokalavdelningar/lokal verksamhet funnits i **Gävle, Uppsala** och **Norrbottnen**.

Lokalavdelningen i **Norrbottnen** bedriver sin verksamhet helt och hållet genom NorrGIS. Deras verksamhet redovisas på www.norrgis.se.

Lokalavdelningen i **Uppsala** har ett arbetsutskott med sammansättning:

Lennart Lillvreten, (*sammankallande*)

Hans-Björn Eriksson

Lissi Kalin

Agneta Malmsten

Mathias Andersson

Kenneth Fredriksson

Arbetsutskottet i Uppsala lokalavdelning har varit verksam under året genom 5 möten och därutöver kontakt via telefon och e-post. Medlemmarna har fått information om lokalavdelningens verksamhet genom personliga kallelser via e-post eller vanlig postgång.

Följande aktiviteter har bl.a. genomförts under 2015:

5 februari	Årsmöte - Riksgränsen. Årsmötet hölls i Campus Linné, Nantuna. Lantmätare och riksgränsansvariga <i>Therese Svedberg</i> visade bilder och berättade om sitt uppdrag. Hon gav oss en historisk bakgrund och berättade om hur en översyn av gränsen gjordes tidigare och hur den görs i dag.
25 mars	Upplandsstiftelsen och GIS. <i>Per Stolpe</i> vid Upplandsstiftelsen talade om stiftelsens historia – hur man från en enda PC och en enda användare av GIS, gått till att använda GIS i den dagliga verksamheten.
28 maj	Trädvårdsplan för Uppsala pastorat. <i>Mathias Andersson</i> från Bjerking beskrev hur man, på uppdrag av Uppsala pastorat, arbetat fram en digital trädvårdsplan utifrån att tidigare ha mätt in kyrkans alla träd och sparat i en Oracle databas.
15 september	Uppsala kommuns stadsarkiv. Arkivarie <i>Erik Lindblad</i> visade exempel på vad som finns bevarat i arkivet. Här finns originalhandlingar från kommunala verksamheter som skola, omsorg, stadsmiljö, kultur och fritid. I första hand i form av text, men även kartor och fotografier.
14 oktober	De glömda kartorna. <i>Göran Ulväng</i> och <i>Maria Kjellander</i> berättade och visade bilder på de äldre gårdskartor man funnit då man inventerade 246 herrgårdar i Uppsala län. På 61 av gårdarna påträffades 110 tidigare okända kartor.
3 december	Försvarsanläggningar i Stockholms skärgård. Under slutet av andra världskriget lät försvaret bygga ett antal berggrum och kanonfästen längs den svenska kusten. Anläggningarna byggdes för att kunna försvara Sverige om fienden kom från öster och har sedan många år tömts och gjutits igen. Överste <i>Stellan Fagrell</i> berättade.

Lokalavdelningen i **Gävle** återstartades under året med två samlingar. Ett 30-tal personer har deltagit i studiebesök på Lantmäteriet och Geomatikk Sverige.

För Kartografiska sällskapet

Ann Eriksson
Ordförande

Jonas Sjölin
Vice ordförande

Jan Wingstedt
Sekreterare

Peter Wasström
Kassör

Anders Lassi
Ledamot

Sara Mattson
Ledamot

Lennart Sjögren
Ledamot

Lars Jakobsson
Ledamot

Göran Bäärnhelm
Ledamot

Fridha Nyström
Ledamot

Kjell Börjesson
Ledamot

Eva Sahlin
Ledamot

Hans-Peter Aineskog
Suppleant

Johan Schärdin
Suppleant